

KÜTAHYA DUMLUPINAR ÜNİVERSİTESİ
PERSONEL CEZA SORUŞTURMASI REHBERİ

1. GİRİŞ

- a. Ceza Soruşturmasına Yetkili Amirler ve Soruşturmanın Açılması
- b. Soruşturma İşlemleri
  - i. Şikâyetçinin İfadeye Çağrılması ve İfadesinin Alınması
  - ii. Şüphelilerin İfadeye Çağrılması ve İfadesinin Alınması
  - iii. Tanıkların İfadeye Çağrılması ve İfadesinin Alınması
  - iv. Diğer Delillerin Toplanması
  - v. Fezlekenin Hazırlanması
  - vi. Soruşturmanın Sonuçlandırılması

2. YETKİLİ KURULLAR İLE DANIŞTAY TARAFINDAN VERİLECEK KARARLAR VE İTİRAZ

- a. Lüzum-u Muhakeme (Son Soruşturmanın Açılması)
- b. Men-i Muhakeme (Son Soruşturmanın Açılmaması) Kararı
- c. Kovuşturmaya Yer Olmadığına Dair Karar
- d. Karar Verilmesine Yer Olmadığı Kararı
- e. Dosyanın Geri Çevrilmesi Kararı

3. YARGILAMA YERİ

4. İSTİSNALAR

1. GİRİŞ

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 53. maddesinin (c) fıkrasına göre, *“Yükseköğretim üst kuruluşları başkan ve üyeleri ile yükseköğretim kurumları yöneticilerinin, kadrolu ve sözleşmeli öğretim elemanlarının ve bu kuruluş ve kurumların 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurlarının görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar hakkında yetkili makamlarca inceleme başlatılabilir; inceleme sonucunda soruşturma açılmasına karar verilmesi ya da doğrudan soruşturma başlatılması hâlinde aşağıdaki hükümler uygulanır.”*

Yukarıda belirtilen personelin, görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar hakkında 2547 sayılı Kanun'un 53/c maddesindeki hükümlere göre ceza soruşturması yapılarak haklarında son soruşturmanın açılıp açılmamasına (lüzum-u muhakeme ya da men-i muhakemeye) anılan Kanun maddesinde düzenlenmiş olan kurullarca karar verilir.

Ayrıca Yükseköğretim Kurulu Başkanı ve rektörler hakkında 19/4/1990 tarihli ve 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlarından dolayı yapılacak ceza soruşturmasında yine yukarıda belirtilen ceza kovuşturması usulü tatbik edilir. 3628 sayılı Kanun kapsamına giren suçlarından dolayı kanuni kovuşturma için gereken izin, üniversite yöneticileri ve öğretim elemanları ile memurlar hakkında üniversite rektörlerinden alınır.

2547 sayılı Kanun'un 53/7. maddesine göre;

- İdeolojik amaçlarla Anayasada yer alan temel hak ve hürriyetleri, devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü veya dil, ırk, sınıf, din ve mezhep ayrılığına dayanılarak nitelikleri Anayasada belirtilen Cumhuriyeti ortadan kaldırmak maksadıyla işlenen suçlarla bunlara irtibatlı suçlar,
- Öğrenme ve öğretme hürriyetini doğrudan veya dolaylı olarak kısıtlayan, kurumların sükün, huzur ve çalışma düzenini bozan boykot, işgal, engelleme, bunları teşvik ve tahrik, anarşik ve ideolojik olaylara ilişkin suçlar,
- Ağır cezayı gerektiren (adam öldürme, rüşvet, irtikap, zimmet ve ihaleye fesat karıştırma vb. suçları) suçüstü hallerinde soruşturmayı Cumhuriyet Savcısı doğrudan yapar.

Bu Kanunda yer almamış hususlarda 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

a. Ceza Soruşturmasına Yetkili Amirler ve Soruşturmanın Açılması

2547 sayılı Kanun'un 53. maddesindeki düzenlemeye göre, soruşturma açmaya yetkili amir, Yükseköğretim Kurulu Başkanı veya diğer disiplin amirleridir.

Soruşturmaya yetkili makam, yükseköğretim kurumunda çalışan personelin, görevi sırasında veya görevinden doğan bir suç işlediğini öğrenmesi durumunda 2547 sayılı Kanun'un 53/c-1 maddesine göre ilgili personel hakkında ceza soruşturması başlatır. Yetkili amir, soruşturmacı veya soruşturma komisyonu görevlendirir.

Bu Kanun'da yer almamış hususlarda 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. İlgili Kanun'un 7. maddesinde, "*Yetkili merci, soruşturma izni konusundaki kararını suçun 5 inci maddenin birinci fıkrasına göre öğrenilmesinden itibaren ön inceleme **dahil en geç otuz gün içinde verir.** Bu süre, zorunlu hallerde onbeş günü geçmemek üzere bir defa uzatılabilir.*

Yetkili merci, herhalde yukarıdaki fıkroda belirtilen süreler içinde memur veya diğer kamu görevlisi hakkında soruşturma izni verilmesi veya verilmemesi konusunda karar vermek zorundadır." denilmektedir.

Soruşturma emrinde;

- Olayın ne olduğu,
- Kim hakkında soruşturma açıldığı,
- Ceza soruşturması olduğu,
- Komisyon hâlinde görevlendirme yapılmışsa görevlendirilenlerin isim ve unvanları ile başkan ve üye olarak görevlendirme hususu belirtilir.

Olayda taraf durumunda bulunan (şikâyetçi, tanık, mağdur vb.) veya soruşturulanla arasında husumet bulunan kimseler, soruşturmacı olarak görevlendirilemez. Soruşturmacı olarak görev yapanlar, sonradan dosyayı görüşecek olan yetkili kurula katılamaz.

Soruşturmacının görev ve akademik unvanı, soruşturulan personelin görev ve akademik unvanından daha yüksek ya da aynı düzeyde olmalıdır. Değişik statüdeki personelin birlikte suç işlemesi hâlinde ast, üst hakkındaki soruşturma usulüne tabidir.

b. Soruşturma İşlemleri

Soruşturma onayı ile görevlendirilen soruşturmacı, soruşturma emrini incelemek suretiyle hangi konu veya konularda, kim veya kimler hakkında soruşturma yapılması istendiğini tespit eder. Soruşturma onayı ekinde yer alan şikâyet dilekçelerini, ihbar yazılarını, varsa diğer kayıt ve belgeleri dikkatle inceleyip, iddialara ilişkin gerekli bilgi ve belgeleri ilgili makam ve kişilerden temin ederek dosyada toplar. Soruşturmacının keşif yapma, bilirkişi incelemesi isteme ve ihtiyaç duyduğu tüm delilleri ilgili birim ve kurumlardan isteme hakkı vardır.

Disiplin ve ceza soruşturmasının birlikte yürütülmesi hâlinde her iki soruşturmaya ilişkin usullere de uyulur.

Komisyon görevlendirilmiş ve başkan belirlenmemişse, görevli üyeler arasında yapılacak ilk toplantıda bir başkan seçilir. Yazışma yetkisi, yeminli kâtip görevlendirme ve yazışmaları tek imza ile yapma gibi hususlarda başkana yetki verilmesi karara bağlanır, bu karar tutanak haline getirilir.

Her yapılan işlem için tutanak düzenlenir.

Soruşturmacı veya soruşturma komisyonu, isterse yeminli kâtip görevlendirir. Kâtip; ifade alınması, bilirkişinin dinlenmesi, keşif yapılması gibi tutanak düzenlemeyi gerektiren konular ile ilgili yazışma ve dosyalama işlerini yapar.

Soruşturmacı veya soruşturma komisyonu, soruşturma esnasında olayla bağlantılı başka suçları veya hakkında soruşturma açılması gereken başka kişileri tespit etmişse bu durumu, soruşturma emrini veren makama iletir. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'na (CMK) göre Cumhuriyet savcısının görev ve yetkisi içindeki tüm soruşturma işlemlerini yapar.

i. Şikâyetçinin İfadeye Çağrılması ve İfadesinin Alınması

Şikâyetçi, soruşturmaya konu olayı içeren davet yazısı ile önceden belirlenmiş gün, saat ve yerde ifade vermek üzere davet edilir. Davet yazısı şikâyetçiye iadeli taahhütlü mektupla ya da elden tebliğ edilir ve tebliğe ilişkin belge soruşturma dosyasına konulur.

Hazırlanan tutanağın altı soruşturmacı ve şikâyetçi tarafından imzalanır. Şikâyetçinin ifadesi, şüpheli ve tanıkların ifadesinden önce alınır. **İfadesi alınırken şikâyetçiye yemin teklif edilmez.**

Şikâyetçi, dilerse ifadesini yazılı olarak sunabilir; ancak şikâyetçinin, huzurda veya istinabe suretiyle kimlik tespiti yapılmalı; tutanağa ifadesini yazılı vermek istediği hususu yazılarak şikâyetçiye belli bir süre verilmeli, tutanakta bu süreyi şikâyetçinin de onayladığı belirtilmelidir.

ii. Şüphelilerin İfadeye Çağrılması ve İfadesinin Alınması

Şüpheli, soruşturmaya konu olayı ve dolayısıyla ne ile suçlandığını tam olarak görebileceği şekilde hazırlanmış davet yazısı ile önceden belirlenmiş gün, saat ve yerde olaya ilişkin savunmasını yapmak üzere davet edilir. Davet yazısı şüpheliye iadeli taahhütlü mektupla ya da elden tebliğ ettirilir ve tebliğe ilişkin belge soruşturma dosyasına eklenir. Davet yazısında, savunmasını yapması sırasında isterse yanında bir avukat bulundurabileceği hususu ve ifade vermek üzere gelmemesi hâlinde zorla getirileceği ihtar yer alır. Şüpheliye, talep etmesi hâlinde savunmasını hazırlayabilmesi amacıyla makul bir süre (tercihen en az 7 gün) verilir. Ancak disiplin ve ceza soruşturmasının birlikte yürütülmesi hâlinde disiplin soruşturmalarındaki usule de uyulması zorunludur. Sürelerin hesabında davet yazısının tebliğ edildiği gün hesaba katılmaz. Şüphelinin, soruşturmacı ve bir zabıt kâtabi eşliğinde kimlik bilgileri ile tüm savunmaları dinlenerek zapta geçirilir. Hazırlanan tutanak; soruşturmacı, şüpheli, varsa avukatı ve zabıt kâtabince imzalanır.

Şüpheli, dilerse ifadesini yazılı olarak sunabilir; ancak şüphelinin, huzurda veya istinabe suretiyle kimlik tespiti yapılmalı; tutanağa savunmasını yazılı olarak vermek istediği hususu yazılarak şüpheliye savunması için belli bir süre verilmeli; tutanakta bu süreyi şüphelinin de onayladığı belirtilmelidir. İki nüsha şeklinde hazırlanmış olan tutanağın bir örneği, talebi hâlinde şüpheliye verilir ve soruşturmacıda kalan nüshası üzerine şüphelinin, diğer nüshayı

elden aldığına ilişkin imzası alınır. Savunmasının alınması öncesinde veya sonrasında şüpheliye, doğru söylediğine ilişkin **kesinlikle yemin teklif edilmez.**

Şüphelinin, CMK'nin 147. maddesinde belirtilen hususlara ve aynı Kanun'un 148. maddesinde sayılan yasak usullere uygun olarak ifadesi alınmalıdır.

iii. Tanıkların İfadeye Çağırılması ve İfadesinin Alınması

Tanık, soruşturmaya konu olayı içeren davet yazısı ile önceden belirlenmiş gün, saat ve yerde olaya ilişkin bilgi vermek üzere davet edilir. Davet yazısı tanığa iadeli taahhütlü mektupla ya da elden tebliğ ettirilerek tebliğe ilişkin belge soruşturma dosyasına eklenir. Tanığın, kimlik bilgileri zapta geçirildikten sonra olaya ilişkin bildikleri hakkında doğruyu söyleyeceği hususunda tanığa yemin ettirilir. Tanığın yemin etmekten imtina etmesi durumunda bu husus tutanağa geçirilir. İki nüsha şeklinde hazırlanmış olan tutanağın bir örneği, talebi hâlinde tanığa verilir ve soruşturmacıda kalan nüshası üzerine tanığın, diğer nüshayı elden aldığına ilişkin imzası alınır.

Tanık, dilerse ifadesini yazılı olarak sunabilir; ancak tanığın, huzurda veya istinabe (ifadesine başvurulacak kişinin il dışında olması veya askerlik, tutukluluk gibi nedenlerle ifade vermeye gelemeyecek durumda olması hâlinde ifadesinin, bağlı olduğu mülki ya da idari amir ya da tutukluk hâlinde cezaevi savcısı tarafından alınmasının talep edilmesi) suretiyle kimlik tespiti yapılmalı; **yazılı beyanının doğruluğuna ilişkin usulüne uygun biçimde tanığa yemin ettirilmeli**; tutanağa ifadesini yazılı vermek istediği hususu yazılarak tanığa belli bir süre verilmeli, tutanakta bu süreyi tanığın da onayladığı belirtilmelidir.

Tanığın, yapılan çağrıya uymaması hâlinde, **Cumhuriyet başsavcılığı aracılığı ile çağırılması gerekir.** Soruşturma sırasında CMK'nin 53. maddesine göre, *“dinlenmeden önce gerçeği söylemesinin önemi, gerçeği söylememesi halinde yalan tanıklık suçundan cezalandırılacağı, doğruyu söyleyeceği hususunda yemin edeceği”* anlatılır. **Tanıkların ayrı ayrı dinlenmesi gerekir** ve CMK'nin 54. maddesine göre *“tanıklara ayrı ayrı yemin verilmesi”* zorunludur. Tanık ifade vermeye başlamadan önce CMK'nin 55. maddesine göre *“Bildığimi dosdoğru söyleyeceğime namusum ve vicdanım üzerine yemin ederim.”* şeklinde yemin eder. Yemin edilirken herkes ayağa kalkar.

iv. Diğer Delillerin Toplanması

Soruşturmacı, soruşturma konusu olayı açıklığa kavuşturmak için ifadeler dışında ihtiyaç duyduğu tüm bilgi ve belgeleri toplamak zorunda olup yasal sınırlamalar dışında her türlü yetkiye de sahiptir. İhtiyaç duyduğunda keşif yapabilir, bilirkişi incelemesi yaptırabilir.

Soruşturmacı dosyada bilirkişi incelemesine ya da keşfe ihtiyaç olup olmadığına dosya kapsamında kendisi karar verecektir. Bu konuda Rektörlüğe gönderilen talep yazısında hangi alanda uzman bilirkişiye ihtiyaç duyulduğunun ve bilirkişi tarafından incelenmesi gereken hususların neler olduğunun açıklanması ve dosya suretinin yazıya eklenmesi gerekmektedir.

v. Fezlekenin Hazırlanması

Soruşturma aşamasında şikâyetçiler, şüpheliler ile tüm tanıkların ifadeleri alındıktan ve gerekli görülen tüm deliller toplandıktan sonra soruşturmacı tarafından, kendisine soruşturma görevi veren amire sunulmak üzere fezleke hazırlanır. Fezleke soruşturmayı açan kurum, soruşturması istenilen olay, soruşturmanın ne şekilde başladığı, şüphelilerin isimleri (Birden fazla şüpheli varsa tüm şüpheliler tek tek listelenmelidir.), suçun niteliği, deliller, ifadelerin özeti, delillerin değerlendirilmesi, kanaat ve istem bölümleri yer alır. Fezlekenin ekinde tebliğ belgeleri, tüm ifadeler ve yazılı ya da görsel bütün deliller yer alır. İstem bölümünde, soruşturmacı tarafından, şüpheli ya da şüpheliler hakkında son soruşturmanın açılmasına yer olup olmadığına (lüzum-u muhakeme ya da men-i muhakeme) ilişkin kanaat bildirilir.

Fezleke her bir şüpheli, olay ya da delil ayrı değerlendirilmeli, kanaat gerekçelendirilmelidir. İstem bölümünde kanaat bildirilirken de şüphelilerin isimleri tek tek yazılmalıdır.

vi. Soruşturmanın Sonuçlandırılması

Soruşturmacıların, yukarıda sayılan yetkilerini kullanarak CMK'nin 147. maddesi hükümleri gereğince, şüphelilerin ifadesini alıp, soruşturmayı tamamlayarak hazırladığı fezleke ve dosyayı yetkili kurula gönderilmek üzere soruşturma emri veren makama sunması üzerine, soruşturma yapmaya yetkili makam tarafından fezleke ve ekleri, karar vermeye yetkili kurula ulaştırılır.

İlk soruşturma aşamasından sonra son soruşturmanın açılıp açılmamasına karar verecek kurullar 2547 sayılı Kanun'un 53/c-2 maddesinde yer almaktadır:

- Üniversite, fakülte, enstitü ve yüksekokul yönetim kurulu üyeleri, fakülte dekanları ve dekan yardımcıları, enstitü ve yüksekokul müdürleri ve yardımcıkları ile üniversite genel sekreteri hakkında, rektörün başkanlığında rektörce görevlendirilen rektör yardımcılarında oluşacak üç kişilik kurul,
- Öğretim elemanları, fakülte enstitü ve yüksekokul sekreterleri hakkında üniversite yönetim kurulu üyeleri arasından oluşturulacak üç kişilik kurul,
- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi memurlar hakkında, mahal itibariyle yetkili il idare kurulu tarafından son soruşturmanın açılıp açılmayacağına karar verilir.

Soruşturma raporunda kurum adı, rapor tarihi, soruşturma emrini veren makam, emrin tarih ve sayısı, suç tarihi, şüphelilerin kimlik-açık adres-iletişim bilgileri, olay, deliller, değerlendirme, **varsa suçun ne olduğuna ve uygulanacak kanun maddesine açıkça yer veren sonuç ve teklif (men-i muhakeme veya lüzum-u muhakeme teklifi) mutlaka belirtilir.** Soruşturma raporu, tüm dosya kapsamını özetleyen dizi pusulasıyla üst yazı hazırlanarak emri veren makama teslim edilir.

Soruşturma raporunun sonunda şüphelinin men-i muhakemesine yahut lüzum-u muhakemesine karar verilmesi yönünde somut teklifte bulunulur. Bu yapılmamışsa dosya iade edilir ve soruşturmacıdan raporun tamamlanması istenir.

2547 sayılı Kanun'un 53/c maddesinde, yukarıda sayılan kurullarca (53/c-2) son soruşturmanın açılması (lüzum-u muhakeme) veya son soruşturmanın açılmaması (men-i muhakeme) kararları verileceği belirtilmiştir.

Yetkili kurullar tarafından verilen kararlar, Danıştayın görevli dairesince, kararın türüne göre (lüzum-u muhakeme kararına ilgililerce yapılacak itiraz üzerine veya men-i muhakeme kararları kendiliğinden) nihai olarak karara bağlanır.

Üniversite Yönetim Kurulunca oluşturulacak kurulda, görevlendirilecek asıl ve yedek üyeler bir yıl için seçilirler. Süresi sona erenlerin tekrar seçilmeleri mümkündür. Son soruşturmanın açılıp açılmamasına karar verecek kurullar üye tam sayısı ile toplanır. Kurullara,

üye olması hâlinde soruşturmacı, şikâyetçiler ve şüpheliler katılamazlar. Noksanlar yedek üyelerle tamamlanır.

Kurullarda her üye, oyunu kabul veya ret yoluyla vermekle görevlidir. **Çekimser oy kullanılamaz.** Kararlarda oy çokluğu esası uygulanır. Kararın, oy çokluğu ile alınması hâlinde karara katılmayan üye, katılmadığını imzasının yanına yazmalı ve ayrıca katılmama gerekçesini yazılı olarak belirtmelidir.

2. YETKİLİ KURULLAR İLE DANIŞTAY TARAFINDAN VERİLECEK KARARLAR VE İTİRAZ

2547 sayılı Kanun'un 53/c maddesinde, yukarıda sayılan kurullarca (53/c-2) son soruşturmanın açılması (lüzum-u muhakeme) veya son soruşturmanın açılmaması (men-i muhakeme) kararları verileceği belirtilmiştir.

a. Lüzum-u Muhakeme (Son Soruşturmanın Açılması)

2547 sayılı Kanun'un 53. maddesine göre, şüphelinin, isnat edilen suçu işlediğine ilişkin inandırıcı ve yeterli delil bulunursa şüphelinin yargılanmasını sağlayan lüzum-u muhakeme kararı verilir.

Yetkili kurul kararlarında şüphelinin adı, soyadı, isnat edilen suçu işlediği sıradaki memuriyet ünvanı ve görevi, şüpheliler hakkında cezai kovuşturmayı gerektiren suç konusu eylemin neden ibaret olduğu ve isnat edilen suç konusu eylemlerin hangi tarihte işlendiği, her eylem hakkında verilen kararın gerekçesi, kararın oy birliği ile mi yoksa oy çokluğu ile mi verildiği ve deliller gösterilir.

Lüzum-u muhakeme kararları şüpheliye ve şikâyetçiye tebliğ edilir.

Bu Kanun'da yer almamış hususlarda 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. İlgili Kanun'un 9. maddesinde "**İtiraz Madde 9 – Yetkili merci, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikâyetçiye bildirir.**

Soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi; soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı ise Cumhuriyet

başsavcılığı veya Şikâyetçi, izin vermeye yetkili merciler tarafından verilen işleme koymama kararına karşı da Şikâyetçi itiraz yoluna gidebilir. İtiraz süresi, yetkili merciin kararının tebliğinden itibaren on gündür.

İtiraza, 3 üncü maddenin (e), (f), g (Cumhurbaşkanınca verilen izin hariç) ve (h) bentlerinde sayılanlar için Danıştay İkinci Dairesi, diğerleri için yetkili merciin yargı çevresinde bulunduğu bölge idare mahkemesi bakar.

İtirazlar, öncelikle incelenir ve en geç üç ay içinde karara bağlanır. Verilen kararlar kesindir.” denilmektedir.

Yani lüzum-u muhakeme kararına karşı Şüphelinin 10 gün içinde itiraz hakkı bulunmaktadır. İtiraz dilekçesi doğrudan Danıştay Başkanlığına verilebileceği gibi Danıştaya gönderilmek üzere soruşturmayı açan makama da verilebilir. Karara karşı itiraz edilmesi hâlinde, kararın tebliğine ilişkin belge ve itiraz dilekçesi de eklenmek suretiyle fezleke, yetkili kurul kararı ve soruşturma dosyası Danıştaya gönderilir. Yasal süre içinde itiraz edilmez veya karar Danıştayca onanırsa kesinleşir. Bu Şekilde dosya, itiraz üzerine kesinleşmişse Danıştay Başkanlığına, itiraz edilmeksizin kesinleşmişse Rektörlük Makamı tarafından yetkili Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. İtiraz sonucu kararı inceleyen daire, lüzum-u muhakeme kararını bozarak Şüphelinin men-i muhakemesine karar verebilir. Bu durumda ise Şüpheli yargılanmaz ve bu karar kesindir. Kesinleşen kararların Şikâyetçi ve Şüpheliye tebliği ile bilgi için Personel Daire Başkanlığına ve Şüphelinin disiplin amirine gönderilmesi gerekir.

b. Men-i Muhakeme (Son Soruşturmanın Açılmaması) Kararı

Şüpheli hakkında suç sabit bulunmaz, kanuni unsurları teşekkül etmez, suç Şüpheliye atfedilemez ya da olay suç olmakla beraber Şüphelinin, suçu işlediği konusunda kamu davasının açılmasına yetecek ölçüde kanıt elde edilemezse men-i muhakeme kararı verilir.

Men-i muhakeme kararı, Şüpheli hakkında son soruşturma yapılmasını önler, bu karar Şüpheliye ve varsa Şikâyetçiye bildirilir.

Şikâyetçiler bu kararlara 10 gün içinde itiraz edebilirler. İtiraz dilekçesi doğrudan Danıştay Başkanlığına verilebileceği gibi Danıştaya gönderilmek üzere soruşturmayı açan makama da verilebilir. Karara karşı itiraz edilmesi hâlinde, kararın tebliğine ilişkin belge ve itiraz dilekçesi de eklenmek suretiyle fezleke, yetkili kurul kararı ve soruşturma dosyası

Danıştaya ileilmek üzere Rektörlük Makamına gönderilir. İtiraz edilsin veya edilmesin, men-i muhakeme kararları, incelenmek üzere kendiliğinden bir Danıştaya gider ve yapılan inceleme sonunda karar onanırsa men-i muhakeme kararı kesinleşir. Danıştay men-i muhakeme kararlarını bozup lüzum-u muhakeme kararı da verebilir. Danıştay tarafından verilen kararlar kesin olup bunlara karşı itiraz yoluna başvurulamaz. Kesinleşen kararlar şikâyetçiye ve şüpheliye tebliğ edilir. Dosyanın bilgi için Personel Daire Başkanlığına ve şüphelinin disiplin amirine gönderilmesi gerekir.

c. Kovuşturmaya Yer Olmadığına Dair Karar

Takibi şikâyete bağlı suçlarda, şikâyet hakkı olan kişinin, fiili ve failin kim olduğunu bildiği veya öğrendiği günden itibaren 6 (altı) ay içinde şikâyetçi olmaması, şikâyetten vazgeçmesi; şüphelinin ölümü; zaman aşımı; genel af ilanı gibi durumlarda kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmektedir.

d. Karar Verilmesine Yer Olmadığı Kararı

Şüpheliye yüklenen eylemin suç oluşturmaması; söz konusu eylemin şüphelinin, göreviyle bağlantısının olmaması veya görevi dışında gerçekleşmesi; yüklenen eylemle şüpheli arasında nedensellik bağının (illiyet bağı) kurulamaması; soruşturulan konu hakkında önceden kesinleşmiş bir kararın bulunması gibi durumlarda karar verilmesine yer olmadığı kararı verilmektedir.

e. Dosyanın Geri Çevrilmesi Kararı

Dosyayı inceleyen yetkili kurul [İl İdare Kurulu ya da Üniversite 3 (üç) kişilik kurulu] tarafından, soruşturma emrinin usule uygun alınmaması, soruşturmaya başka şüphelilerin de dâhil edilmesi; şüpheli-tanık ifadelerinin hiç veya usulüne uygun alınmaması; eylemin, bilirkişi incelemesini gerektiren bir suç olması hâlinde bilirkişi raporu düzenletirilmemiş olması; soruşturmanın kanuna ve usule uyulmadan yapılması gibi durumların varlığı hâlinde eksiklikler giderilmek üzere dosyanın geri çevrilmesine karar verilebilir. Bu durumda dosya soruşturmacıya iade edilir; soruşturmacı tarafından, kararda belirtilen eksiklikler giderilir ve yeniden fezleke düzenlenerek dosya, soruşturmayı açan makama teslim edilir. Soruşturmayı açan makam dosyayı yeniden yetkili kurula gönderir.

Danıştay tarafından yapılan inceleme sonunda, yukarıda belirtilen eksikliklerin varlığı; yetkili kurulların kanun ve usule uygun olarak oluşmaması, toplanmaması ve usulsüz karar vermesi; verilen kararda noksanlık olması, oy çokluğu ile alınan kararlarda muhalefet görüşünün yazılmaması, kararda imzaların eksik olması; soruşturmacının karar organına üye olarak katılması; yasanın öngördüğü biçimde yazılı bildirimlerin yapılmaması; dosyanın başka bir kurula gönderilmesi gerekirken sehven yetkisiz ve görevsiz kurula gönderilmesi durumlarında dosyanın geri çevrilmesi kararı verilebilir. Bu durumda kararda belirtilen eksiklikler giderilerek yeniden karar verilir ve dosya, usulüne uygun olarak Danıştaya gönderilir.

3. YARGILAMA YERİ

Lüzum-u muhakemesi kesinleşen Yükseköğretim Kurulu ve Yükseköğretim Denetleme Kurulu Başkan ve üyelerinin yargılanması Yargıtay ilgili ceza dairesine, temyiz incelemesi Ceza Genel Kuruluna, diğer görevlilerin yargılanmaları suçun işlendiği yer adliye mahkemelerine, temyiz incelemeleri Yargıtay ilgili ceza dairesine aittir.

4. İSTİSNALAR

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 2653 sayılı Kanun ile değişik 53. maddesinin (c) bendinde, yükseköğretim üst kuruluşları başkan ve üyeleri ile yükseköğretim kurumları yöneticilerinin, kadrolu ve sözleşmeli öğretim elemanları ve bu kuruluş ve kurumların 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi memurlarının, görevleri dolayısıyla ya da görevlerini yaptıkları sırada işledikleri ileri sürülen suçlar ile ilgili olarak uygulanacak ceza soruşturması usulü düzenlenmiştir.

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un 2. maddesinde, *"Bu Kanunun, Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebi ile işledikleri suçlar hakkında uygulanacağı, görevleri ve sıfatları sebebi ile özel soruşturma ve kovuşturma usullerine tabi olanlara ilişkin kanun hükümleri ile suçun niteliği yönünden kanunlarda gösterilen soruşturma ve kovuşturma usullerine ilişkin hükümlerin saklı olduğu"*, aynı Kanun'un 6. maddesinde ise *"Ön inceleme ile görevlendirilen kişi ve kişilerin, bakanlık müfettişleri ile kendilerini görevlendiren merciin bütün yetkilerini haiz olup, bu Kanunda hüküm bulunmayan hususlarda Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa göre işlem yapabilecekleri"* hükme bağlanmıştır.

Öte yandan 4483 sayılı Kanun'un 16. maddesinde, "*Kanunlarda Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkatın uygulanacağı belirtilen hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanacağı*" belirtilmiştir. Dolayısıyla 2547 sayılı Kanun'un 53. maddesinin (c) fıkrasında sayılan kamu görevlileri ile ilgili olarak yapılacak ceza soruşturmalarında, anılan fıkranın alt bentlerine ilişkin hükümler uygulanacaktır. 4483 sayılı Kanun hükümlerinin bu personel açısından uygulanma imkânı bulunmamaktadır. Sadece 2547 sayılı Kanun'da yer almamış olan hususlarda 4483 sayılı Kanun hükümleri uygulanacak, her iki Kanun'da da hüküm bulunmayan hâllerde CMK hükümleri uygulanacaktır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi üniversite personeline de yine eskiden olduğu gibi 2547 sayılı Kanun'un 53. maddesi hükümleri uygulanacak ve il idare kurullarınca verilecek kararlar, niteliğine göre kendiliğinden ya da itiraz üzerine Danıştay 1. Dairesince nihai olarak karara bağlanacaktır.

NOT: Web sitemizdeki yazı örneklerine [Personel Ceza Soruşturması Yazı Örnekleri](#)'nden erişilebilmektedir.